

Tillsyn över bagerier

Trelleborgs kommun

Miljöförvaltningens rapport nr 2/2007

Inledning

Bakgrund

Miljönämnden utövar tillsyn och kontrollerar att miljöbalkens mål följs vid miljöskyddsobjekten i Trelleborgs kommun. Genom att samordna tillsynen i en tillsynskampanj, t ex ”Tillsyn över bagerier”, kan arbetet utföras effektivare.

Vid tillsynen över bagerierna kontrollerades att företagen följer miljöbalkens allmänna hänsynsregler, som bl a säger att ”Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd skall utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljö”.

Miljönämnden skall som tillsynsmyndighet kontrollera efterlevnaden av miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse. Enligt förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (1998:899) tilldelas tillstånds- eller anmälningspliktiga verksamheter en kod utifrån SNI (svensk näringsgrensindelning).

Bagerierna i kommunen är klassade med anmälningsplikt enligt följande:

SNI-kod 15.81-2, C (”Bageri för jästförbrukning om mer än 50 ton per år men tillverkning av högst 300 ton produkter per dygn”, samt SNI-kod 15.84-2 C (”Anläggning för tillverkning av choklad eller konfektyr för en produktion av mer än 10 ton men högst 20 000 ton per år”).

Mål

Enligt Sveriges nationella miljö kvalitetsmål om giftfri miljö skall miljön vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

Som en del av detta nationella miljö kvalitetsmål arbetar miljöförvaltningen genom ”Tillsyn över bagerier” för att minimera utsläpp av miljöfarliga ämnen till luft, mark och vatten samt att riskerna med hanteringen av kemiska produkter minskar. Vattenvårds-, luftvårds-, kemikalie- och avfallsfrågor är aktuella på bagerierna.

Avgränsning

Tillsynen inriktades på två bagerier i kommunen, som miljönämnden har tillsyn över, varav den ena är ett bageri för jästförbrukning om mer än 50 ton per år men tillverkning av högst 300 ton produkter per dygn, och det andra är en anläggning för tillverkning av choklad eller konfektyr för en produktion av mer än 10 ton men högst 20 000 ton per år. De små konditorierna ingår inte i denna tillsyn.

Tillsynen av bagerierna bedrevs under tiden november 2005 till december 2006.

Tillsynsmetodik

Vid inspektionerna användes inspektionsprotokoll. Inspektionsprotokoll och förslag till beslut översändes till företagen. Efter att yttrandetiden gått ut, översändes besluten.

Vid inspektionerna genomgicks följande moment:

- Företagen fick information om miljöbalken, bl a egenkontroll, eventuell anmälningsplikt och miljöstraffavgifter
- Enligt förordningen om egenkontroll skall alla företag med verksamhet som omfattas av miljöbalken, upprätta ett egenkontrollprogram
- Förändringar i SNI-kod och klassning enligt miljöbalken diskuterades vid inspektionerna.

Regelöversikt

Miljöbalken är tillämplig på bagerierna oavsett storlek och verksamhetsinriktning.

Egenkontroll

Förordningen om verksamhetsutövarens egenkontroll gäller för alla verksamhetsutövare med yrkesmässig verksamhet, som skall anmälas eller kräver tillstånd enligt miljöbalken. Förordningen gäller inte frågor som rör arbetsmiljön. Enligt förordningen skall det finnas en fastställd och nedskrivna fördelning av ansvaret för de frågor som gäller för verksamheten enligt miljöbalken och alla föreskrifter som meddelats med stöd av miljöbalken.

Det skall finnas rutiner för att kontrollera att utrustning för drift och kontroll hålls i gott skick, för att förebygga olägenheter för människors hälsa och miljön. Kontrollen skall finnas nedskrivna.

Verksamhetsutövaren skall kontinuerligt undersöka och bedöma riskerna med verksamheten från hälso- och miljösynpunkt. Resultat av undersökningar och bedömningar skall skrivas ned.

Om en driftstörning eller liknande händelse inträffar som kan leda till olägenheter för människors hälsa eller miljön, skall tillsynsmyndigheten (miljönämnden) omedelbart underrättas.

Verksamhetsutövaren skall förteckna de kemiska produkter som hanteras och som kan innebära risker från hälso- eller miljösynpunkt.

Förteckningen skall innehålla följande uppgifter om produkterna:

1. Produktens namn,
2. Omfattning och användning av produkten,
3. Information om produktens hälso- och miljöskadlighet, samt
4. Produktens klassificering med avseende på hälso- eller miljöfarlighet.

Bagerierna i Trelleborgs kommun

De två bagerier i kommunen, som miljönämnden har tillsyn över är Finax Bröd AB, som är ett bageri för jästförbrukning om mer än 50 ton per år men tillverkning av högst 300 ton produkter per dygn, samt Maglarpsbullen HB, som är en anläggning för tillverkning av choklad eller konfektyr för en produktion av mer än 10 ton men högst 20 000 ton per år. Tillsynen på Finax Bröd AB har skett med anledning av anmälan enligt miljöbalken av planerad tillbyggnad.

Produkter

Vid de två bagerierna tillverkas olika produkter. Vid Finax Bröd AB tillverkas efter tillbyggnad 26 000 ton per år av matbröd. I produktionsprocessen ingår följande: råvarumottagning, förvaring, uppvägning och blandning till färdiga degar, jäsning och bakning, skivning och packning i plastpåsar, packning i wellpappkartonger, pallettering, sträckfilmning och utlastning.

Vid Maglarpsbullen HB tillverkas 10-15 ton per år av gräddbullar och kakor. I processen ingår gräddbullsmaskin, chokladmaskin, kokosmaskin, visp, frysrum och kyl.

Livsmedelshantering

Vid Finax Bröd AB användes olika mjölsorter, kryddor, socker, torrjäst, rapsolja, skummjörkspulver, potatisflingor, havregryn, sylter, mjölksyrakulturer mm.

Vid Maglarpsbullen HB användes strö-, vanilj-, pärlsocker, kakao, havregryn, kokos, råris, choklad, fett, strössel, mm.

Kemikaliehantering

De båda bagerierna använder rengöringsmedel för rengöring av golv, t.ex. Yes diskmedel. Vid Finax Bröd AB sker kontroll av rengöringsmedel gentemot Kemikalieinspektionens PRIO-databas. I övrigt sker ingen övrig hantering av kemikalier.

Utsläpp till vatten

Finax Bröd AB har en fettavskiljare med larm och överfyllnadsskydd, som tömmer av PULS. Finax Bröd AB fick enligt beslut utföra analys av näringsinnehållet av kväve och fosfor i avloppsvattnet. Vid analys framgick att kvoten BOD7/COD var 0.17, vilket understiger ABVA:s riktlinjer (skall var större än 0.5) för lätt nedbrytbart avloppsvatten. Företaget fick vidare utreda hur kvoten skall kunna ökas.

Maglarpsbullen HB släpper ut Yes diskmedel som golvtvättmedel till spillvattennätet.

Utsläpp till luft

Vid tillverkning av bröd utvecklas etanol. Miljönämnden beslutade att mängden utsläppt etanol skulle beräknas vid Finax Bröd AB. Företaget har beräknat att teoretisk mängd bildad etanol vid fullt utnyttjande av två stränglinjer sam ersatt formlinje kommer att bli 240 ton/år. Miljönämnden inväntar länsstyrelsens tillståndsprövning av Pågens AB i Malmö. Möjlig reningsmetod skulle kunna vara förbränning. Vid kontakt med länsstyrelsen har framkommit att det totala etanolutsläppet är mindre; det bildas även ättiksyra, acetaldehyd, koldioxid och vatten vid baktingsprocessen. Utsläpp etanol borde ligga i regionen 0.5-1 kg/timme, vilket motsvarar 1/6 av beräknat etanolutsläpp, för bagerier som förbrukar jäst. Stoff

omhändertages i frånluftsfilter på taket. Filtret byts 2 ggr/år. Obligatorisk ventilationskontroll är utförd för installation av den nya ventilationsanläggningen.

Vid Maglarpsbullen HB finns till- och frånluftsventilation. Vid denna verksamhet utvecklas inga speciella luftutsläpp mer än de dofter som kommer av choklad m fl råvaror.

Avfall

Farligt avfall

Vid Maglarpsbullen HB genereras lysrör, som körs till återvinningsstation. Finax Bröd AB har inte uppgett något farligt avfall.

Övrigt avfall

I anmälan enligt miljöbalken från Finax Bröd AB har avfall och omhändertagande listats. Brödrester tas omhand av gris- respektive vildsvinsuppfödare i kommunen. Resten av avfallet sorteras i containrar för brännbart avfall, deg, metallskrot, papper, mjukplast, trä/spå målat och well/kartong.

Maglarpsbullen HB har kärl för hushållsavfall, och kör själva pappersäckar och kartong till bensinstation i närheten.

Buller

Buller från frånluftsfläktar på taket hos Finax Bröd AB mättes år 2003, vilket resulterade i att man byggde en bullerskärm på taket. I samband med tillbyggnaden kommer all hantering av råvaror, containrar och färdiga produkter kommer att ske åt söder (inåt mot industriområdet). Centraldammsugaren flyttas in och ljudisolerar, komprimatorn flyttas till ny lastkaj åt söder varifrån den inte kommer att utgöra någon störande ljudkälla.

Miljönämnden har i beslut förelagt Finax Bröd AB att utföra bullermätning utomhus. Av bullermätningen framgår att den ekvivalenta ljudnivån överskreds under nattetid med 1-2 dB(A). Företaget skall utreda och undersöka vilka åtgärder som skall vidtagas för att Naturvårdsverkets riktlinjer för externt industribuller inte skall överskridas.

Maglarpsbullen HB genererar inget nämnvärt buller.

Egenkontroll

Egenkontrollprogram saknades hos Finax Bröd AB, men skall upprättas. Maglarpsbullen HB har fått påminnelse om att upprätta egenkontrollprogram.

Övrigt

Finax Bröd AB har certifiering enligt BRC. Räddningstjänsten har haft tillsyn på Finax Bröd AB under 2005, då sirener och brandvarnare installerades samt tillstånd för svetsarbete söktes. Tillsyn enligt livsmedelslagstiftningen har även skett på båda anläggningarna.

Ett gammalt gravfält har påträffats med 10 gravar utgrävda, som har använts under en 1500 års period från folkvandringstid till vikingatid. Allt har tillvaratagits och forslats till Riksantikvarieämbetet.

Uppföljning av besluten kommer att ske.

MILJÖFÖRVALTNINGEN

Lilian Flygare Ivarsson
Miljöinspektör